

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Resolutorium dubioru[m] circa celebratione[m] missa[rum] occurrentiu[m]

Heynlin, Johannes

Colonie, 1501

VD16 H 3452

viiij Consecrat[i]o[n]is istius sacramenti debitam formam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34702

Capitulum

liij **Quid** si sacerdos post sumptionem sacramenti vigeatur spiritu vel tussi &c.

Solo. Ante sumptionem ablutōnis nullo modo expuerit i est vel extussit aut excreandū. ne sic spēs sacramētales & p̄sequēs sacramētū eiciat. s; sputū vel qđ viger ad tussim aut ad excreationē retineat vel trāsglutiat. Si autē ex nimia violentia hoc fieri nō possit expuat vel extussit in aliqđ vas aptū. vel in calicem si aliud haberi nō possit. vel in pāniculū mundū. & postea materia illa si nō appareat aliqđ sacramētales spēs in ea pburat et cineres in sacrario reponant. Verūtamē si sacerdos an̄ inceptōne misse p̄sentiat se aliqua tali passione violēter molestari. tutius ē vr̄a celebratōe abstinere. Si vero post sumptōem debite ablutōis qua & os & labia sint sufficēter absoluta vigeat aliqđ p̄dicto & quis nō sit amplius periculū. tñ p̄pter maiore reuerentiā sacramenti bonū est vt abstinere q̄tum p̄ quousq; aliū potum vel cibū sumpserit. Si tamen nūmis vigeat eiciat h̄mōi sup fluitates ad aliquē locum vbi nō p̄culceretur pedib; vel habeat secum pāniculum in quem mittat.

Dubiū

v **Quid** agendū sit si post sumptionem sanguinis patiat̄ sacerdos vomitū vel ex infirmitate emittat p̄ secessum qđ sumpsit. **Solo.** Sufficēter hoc p̄t̄ ex dietis. Si em̄ ibi nō possent deprehēdē spēs sacramētales panis. ex quo spēs vini tā p̄mixte sunt alijs humorib; vt nō possint discerni. qz fortassis corrupte sunt. inuoluenda est illa materia in stupa vel panno & cōburat. & cineres reseruandū sunt vt supra dictum est

vi **Quid** agendū sit si sacerdos post sumptōem sanguinis deprehendat venenū vel aliqđ aial venenosum fuisse in calice. & illud se sumpsisse sciat. an liceat eum vomitū procurare.

Solo. Si per vomitum speret se liberare. & p̄sertim si medicus p̄sulat tūc licet ei euomere. Hoc tñ caute fieri debet in aliqđ vas mundū. & si aliq; spēs sacramētales ibi appareat recolligatur et in sacrario reseruatur. reliqua vero materia comburat & cineres similiter in sacrario reseruentur

¶ Capitulū octauū de dubijs q̄ circa debitā formā consecrationis istius sacramenti occurrūt duos habet articulos.

Arti. i.

¶ Resoluit. rvi. dubia circa formam p̄secratiōis panis occurrentia

I **Quæ** sit sufficiens & debita forma p̄secratiōis panis

Solo. Forma est ista. Hoc est em̄ corpus meum

ij **Utrum** hec coniunctio (enim) sit de substantia forme & de necessitate etiam proferenda.

Solo. Nō ē de suba forme neq; de necessitate p̄secratiōis sacramenti. nō tñ debet scienter omitti. alioqñ sacerdos grauiter peccaret.

iii **Utrum** sacerdos si omissis omnibus alijs q̄ in missa dici solent diceret solū p̄dicta verba sup panē aptum p̄secraret.

Octauum

Solo. Si ea diceret cum intentione consecrandi tunc consecraret. sed grauius peccaret faciens contra ordinem ecclesie. unde in nullo caso hoc faciendum est.

iiij **Utrum** sacerdos consecraret si predicta verba vel aliqua eorum mutaret quantum ad ideoma. proferendo. scilicet in alio ideomate.

Solo. Si per hoc intenderet inducere heresim vel errorem in ecclesia et formam ecclesie abijcere tanquam inutile vel inefficacem et suam introducere quasi magis sufficientem et efficacioris non consecraret. quia deficeret in intentione requisita ad consecrandum. Si vero nullum predictorum intenderet sed consecraret secundum intentionem ecclesie. tunc bene consecraret sed grauius peccaret ritum et ecclesie institutionem non obseruans.

v **Utrum** sacerdos si addat aliquam aliam phrasam ad predictam formam consecree

Solo. Si per tale additorem mutetur scatio phrasarum vel sensus orationis ita quod distrahant a propria scatione vel sensu non fit consecratio. Si vero ro maneat scatio et sensus fit consecratio. sed scienter sic faciens grauius peccat ratione ut supra. Si tamen interponeretur multa verba impertinentia per que solueretur continuitas orationis tunc non fieret consecratio.

vi **Utrum** sacerdos subtrahens vel diminuens aliquid de predicta forma consecret.

Solo. Si subtrahat aliquod quattuor verborum que sunt de substantia forme non fit consecratio. Si vero subtrahat vel omitat aliquam syllabam vel litteram ex cuius subtractione non impeditur scatio vel sensus licet aut potest tringere in vltima syllaba vel littera dictionis tunc consecrat diligenter tamen cauendum est ne hoc fiat. Si autem formidat quod impeditur scatio vel sensus tutius est ut forma a principio repetat

vii **Utrum** incongrue proferens verba consecrationis ex imperitia lingue vel inaduertentia vel alio huiusmodi consecret

Solo. Si ex incongruitate non impediatur scatio verborum vel sensus orationis quin verus sensus forme consecrationis capiatur fit consecratio. scienter tamen hoc faciens grauius peccat. ratione superius expressa.

viii **Utrum** sacerdos faciens transpositionem phrasarum consecrationis consecret

Solo. Sola transpositio phrasarum non impedit consecrationem. sed tamen fieri non debet. Si autem cum hoc varietur sensus. tunc non fiet consecratio. ut si interrogatiue diceret. est hoc corpus meum. Aduertendum tamen circa dictas variaciones vbi dictum est quod non impediunt consecrationem hoc verum esse nisi quis proleas intenderet inducere heresim vel errorem. prout tacitum est in solutione quarti dubij precedentis.

ix **Utrum** sacerdos faciens interuallum in prolatione verborum consecret

Solo. Si paruum faciat interuallum. ut puta si spuat vel tussiat vel aliud huiusmodi faciat non impedit consecratio. Si vero magnum faciat interuallum. ut si postquam dixerit (hoc est) dormiat vel aliud faciat per quod trinitas orationis soluat non consecrat

x **Quid** agendum sit si sacerdos non recolat se dixisse verba consecrationis vel alia que in celebratione huius sacramenti dici debent.

D ij

Dubia

Capitulum

- Solo.** Si certus sit se omisisse aliquid eorum quae sunt de necessitate consecrationis. reincipere debet a forma consecrationis et cetera per ordinem reiterare ne mutetur ordo sacrificij. Si vero probabiliter ei constet se aliquid omisisse quod non est de necessitate sacramenti vel consecrationis. praesumat ulterius sine repetitioe. Si autem nullum istorum sit. sed solum non recolar se dixisse. non debet ex hoc metu perturbari. sed ulterius praecedere. Non enim quae multa de se semper recollit omnia quae dixerit et in multum assuetis sepius non deliberat. ideo munus recoluntur.
- xi**
Solo. Utrum sacerdos per dictam formam possit consecrare panem absente. Non potest. ex quo enim forma in se continet primum demonstrationem requirit praesentiam materiae consecrandae.
- xii**
Solo. Utrum per dictam formam sacerdos possit consecrare panem praesentem in quacumque quantitate. Potest. sed non debet in maiori quantitate consecrare quam necessarium sibi videtur pro communicatione fidelium.
- xiii**
Solo. Utrum sacerdos verba consecrationis proferendo consecret omnem panem praesentem in altari. siue sit extra reservaculum hostiarum siue intra. Sacerdos per illa verba nullum panem etiam praesentem consecrat nisi super quem fert intentio eius consecrandi. et omnem tale etiam consecrat. et sic quis alius panis quem non intendebat consecrare non est consecratus.
- Dubium xiiii**
Solo. Utrum sacerdos apponens plures hostias pro populo concicando consecrans. et in ipsa platea non dirigens intentionem actualiter ad omnes. sed solum ad illam quam in manu tenet omnes consecret. Si habeat intentionem virtuale ad consecrandum omnes. sed non habeat actuali. omnes tamen consecrat. De hac intentione dicitur in superius capitulo. ij. articulo. iij. in solutione tertiij dubij. Si in consecratione illius hostie quam in manu tenet omnes alias intendebat excludere tunc nullam aliam consecrat sed solum illam quam consecrare intendebat.
- xv**
Solo. Quid si sacerdos intendat consecrare centum hostias siue parvulas tot habens communicandos. et appositae sint plures vel pauciores quam centum. utrum facta consecratione omnes sine consecrate vel solum aliquae aut nulle. Si expresse et distincte intendat solum centum consecrare cum exclusionem plurium vel paucorum. tunc nulla consecrat. Si autem habeat intentionem ad consecrandum omnes illas numeratas vel in loco consecrandarum positas. sed erratum sit in numero. tamen omnes consecrant. Unde cautum est ut sacerdos plures hostias consecraturus omnes sint ante oculos ponat et intentionem nunquam dirigat ad numerum intenditorum vel tot consecrare. sed ad omnes ibi simul positas.
- xvi**
Solo. Quid si multe sint hostiae appositae etiam simul. ut puta centum vel plures. et sacerdos intendat solum decem consecrare ex illis. verum aliquid et quae sint consecrate post prolationem verborum consecrationis. Si distincte discernat illas decem quas consecrare intendit tunc illas consecrat. Si vero confuse et indistincte intendat consecrare decem illas non notando et discernendo. tunc nullam consecrat.

Octauum et nonū

¶ Resoluit tria dubia que incidunt circa formam consecrationis vini. **Art. ii.**

I Sol. Que sit sufficiens et debita forma consecrationis vini forma est ista. Hic est enim calix sanguinis mei noui et eterni testamenti mysterium fidei. qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

ii Sol. Utz oia verba predicta sint de suba forme et necessario pferenda. Sicut hec coniunctio enim non est de suba forme consecrationis panis ita non est de suba consecrationis vini. non tamen debet scilicet omitti. **Dubium**

iii Sol. Quid significet hec dictio calix in predicta forma significat liquorem vel sanguinem in calice existentem. Accipitur enim figuratiue continens pro contento.

¶ Pro solutioe alioz dubioz que circa dictam formam occurrere possunt notanda sunt ea que circa predictum articulum de forma consecrationis panis dicta sunt. Eodem similia enim dubia circa hanc formam consecrationis vini occurrere possunt Et pariformes habent etiam solutioes.

¶ Capitulum nonū de intentione ac ratione eorum que in missa dicuntur sex includens articulos.

¶ Premittit diuisionem totius misse in partes suas principales.

¶ Tota missa diuiditur in quinque partes. In prima premititur preparatio ad diuine pficiendum ea que agenda sunt. In secunda fit oblatio eorum que consecrata sunt. In tertia fit consecratio eorum que oblata sunt. In quarta fit sumptio eorum que consecrata sunt. In quinta redditur gratia actio pro sumptorum perceptione. Prima pars incipit ab introitu misse. et finitur ante canticum offertorii. Secunda incipit a canticum offertorii. et finitur ante prefationem. Tercia incipit a prefatione. et finitur ante orationem dominicam. Quarta incipit ab oratione dominica. et finitur ante antiphonam post comunionem. Quinta incipit ab antiphona. que vocatur post comunionem. et finitur in conclusione totius misse. **Art. i.**

¶ Primam partem subdividit in intentionem et rationem singulorum que in ea dicuntur. clare exponit. **Art. ii.**

¶ Prima pars subdividitur in duas particulas. In prima nempe preparatur affectus quadruplex. scilicet pro deuotionem. humilitatem. rectam intentionem. et gratiam consecrationem. Deuotio enim excitatur per laudis iubilum in introitu. Humilitas declaratur per miseriam gemitum in Kyrieleyson. Recta intentio explicatur per celestis glorie precium in Gloria in excelsis. Gratia consequitur postulat pro orationis suffragium in Collecta.

¶ In secunda parte particula preparatur intellectus dupliciter. Primo dispositiue per doctrinam prophetarum et apostolorum in prophetia vel epistola per vite profectum in graduale. per spirituale gaudium in Alleluia. vel per cordiale iucundum in tractu. Secundo profectus per euangelicam lectionem in euangelio per catholicam fidei prestantem in Symbolo.

¶ Subdiuidit secundam partem cum declaratione intentionis ac rationis eorum que in ipsa dicuntur. **Art. iii.**

¶ Secunda pars in tres particulas subdividitur. In prima namque premititur offerentium cum laude exaltatio in canticum offertorii. In secunda exprimitur